

**ÇERKEZKÖY TİCARET VE SANAYİ ODASI
EKONOMİK, TİCARİ, BEŞERİ, SOSYAL VE
FİNANSAL BİLGİLER**

NİSAN-1

8 MAYIS 2018

Ayşenur TAŞ

PROJE GELİŞTİRME YÖNETİCİSİ

İlknur İNAL

ULUSLARARASI İLİŞKİLER UZMANI

I. İçindekiler

1. EKONOMİK VERİLER; ENFLASYON VERİLERİ	4
1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ, NİSAN 2018	4
1.1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, NİSAN 2018	5
1.2. YURTIÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ, NİSAN 2018	5
1.3. YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, NİSAN 2018	6
2. EKONOMİK VERİLER; GÜVEN ENDEKSLERİ	7
2.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, NİSAN 2018	7
2.1.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, ALT KALEMLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI, NİSAN 2018 ..	7
2.2. TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ, NİSAN 2018	8
2.3. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ, MART 2018	9
2.3.1. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANLARI, NİSAN 2018	9
3. EKONOMİK VERİLER; DIŞ TİCARET	12
3.1 İTHALAT- İHRACAT, MART 2018	12
3.2. İHRACATÇI FİRMALARIN KANUNİ MERKEZLERİ BAZINDA İHRACAT PERFORMANSI, MART 2018 (1000 \$)	14
3.1. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN SEKTÖR İHRACAT PERFORMANSI, NİSAN 2018 (1000 \$)	15
3.4. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, ŞUBAT 2018 (1000 \$) ..	16
3.5. İLİMİZE GÖRE ÖNEMLİ SEKTÖRLER BAZINDA ÜLKEMİZİN İLK 5 ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, NİSAN 2018 (1000 \$)	17
4. BEŞERİ-EKONOMİK VERİLER; İSTİHDAM	18
4.1. İŞGÜCÜ MALİYET ENDEKSİ, IV. ÇEYREK EKİM-ARALIK 2017	18
4.1.1. MEVSİM VE TAKVİM ETKİSİNDEN ARINDIRILMIŞ ENDEKSLER VE DEĞİŞİM ORANLARI, IV. ÇEYREK: EKİM-ARALIK 2017 [2010=100]	18
5. SERAGAZI EMİSYON İSTATİSTİKLERİ, 2016	19
6. KULLANILAN VERİLERİN KAYNAKLARI	20

II.GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Tüketici Fiyat Endeksi.....	4
Grafik 2: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi.....	6
Grafik 3: Ekonomik Güven Endeksi.....	7
Grafik 4: Tüketici Güven Endeksi	9
Grafik 5: Perakende İşlerin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu	11
Grafik 6: Tepe'nin Alt Sektör Bazında Değişiminin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu.....	12
Grafik 7: İhracat.....	14
Grafik 8: İthalat.....	14
Grafik 9: İhracatın İthalatı Karşılama Oranı.....	15

III.TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranı.....	5
Tablo 2: Bölgemizde Ana Harcama Grupları Bazında Endeks.....	5
Tablo 3: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Değişim Oranı.....	6
Tablo 4: Ekonomik Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları.....	7
Tablo 5: Tüketici Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları.....	9
Tablo 6: TEPAV Perakende Güven Endeksi Değişim Oranları.....	10
Tablo 7: İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında İhracat Performansı.....	16
Tablo 8: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Sektör İhracat Performansı.....	17
Tablo 9: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Ülke İhracat Performansı.....	18
Tablo 10: İlimize Göre Önemli Sektörler Bazında Ülkemizin İlk 5 Ülke İhracat Performansı.....	19
Tablo 11: Mevsim Ve Takvim Etkisinden Arındırılmış Endeksler Ve Değişim Oranları.....	20
Tablo 12: Sektörlere göre toplam sera gazı emisyonları (CO2 eşdeğeri)1990-2016.....	21

1. EKONOMİK VERİLER; ENFLASYON VERİLERİ

1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ, NİSAN 2018

Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık %1,87 arttı

TÜFE'de (2003=100) 2018 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre %1,87, bir önceki yılın Aralık ayına göre %4,69, bir önceki yılın aynı ayına göre %10,85 ve on iki aylık ortalamalara göre %11,06 artış gerçekleşti.

Aylık en yüksek artış %10,40 ile giyim ve ayakkabı grubunda oldu

Ana harcama grupları itibariyle 2018 yılı Nisan ayında endekste yer alan gruplardan, ulaşımda %3,54, çeşitli mal ve hizmetlerde %2,32, ev eşyasında %2,11 ve eğlence ve kültürde %1,67 artış gerçekleşti.

Aylık en fazla düşüş gösteren grup %0,21 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu

Ana harcama grupları itibariyle 2018 yılı Nisan ayında endekste düşüş gösteren bir diğer grup ise %0,04 ile haberleşme oldu.

Yıllık en fazla artış %16,75 ile ev eşyası grubunda gerçekleşti

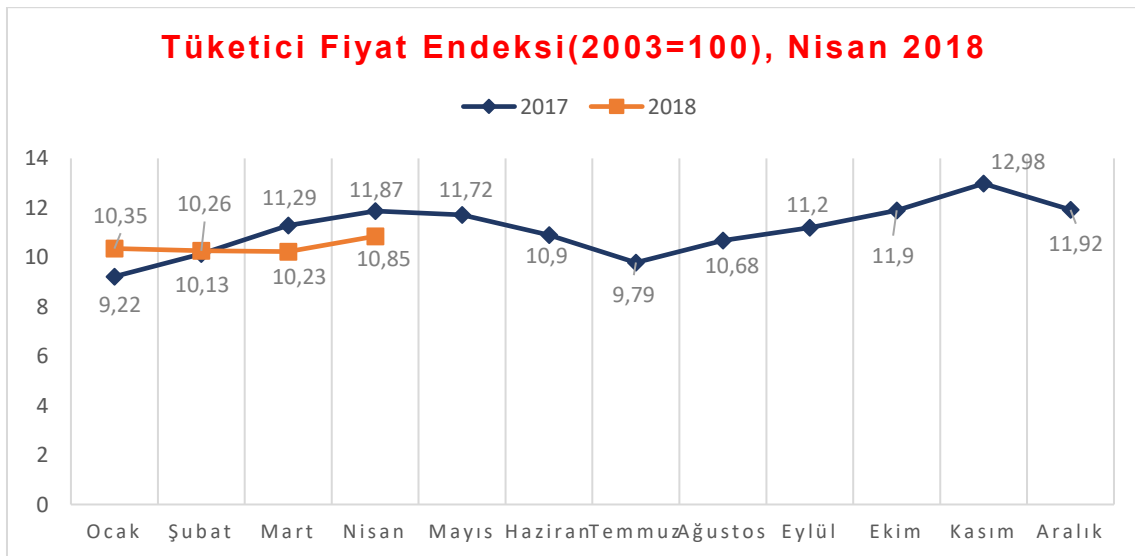
TÜFE'de, bir önceki yılın aynı ayına göre ulaştırma %16,45, giyim ve ayakkabı ile çeşitli mal ve hizmetler %12,03 ve lokanta ve oteller %11,88 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama gruplarıdır.

Aylık en yüksek artış %3,19 ile TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye)'de oldu

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) 2. Düzey 'de bulunan 26 bölge içinde, bir önceki yılın Aralık ayına göre en yüksek artış %6 ile TR61 (Antalya, Isparta, Burdur) bölgesinde, bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış %12,55 ile TRB1 (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli) bölgesinde ve on iki aylık ortalamalara göre en yüksek artış %12,01 ile TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari) ve TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) bölgelerinde gerçekleşti.

Nisan 2018'de endekste kapsanan 407 maddeden; 44 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 299 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 64 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

Grafik 1: Tüketici Fiyat Endeksi

Kaynak: TÜİK

1.1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, NİSAN 2018

Tablo 1: Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranı

	Nisan 2018	Nisan 2017
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	1,87	1,31
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	4,69	5,71
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	10,85	11,87
On iki ayın ortalamalarına göre değişim oranı (%)	11,06	8,66

Kaynak: TÜİK

AÇIKLAMALAR: TÜFE (Açılımı: tüketici fiyatları endeksi) tipik bir tüketicinin satın aldığı belirli bir ürün ve hizmet grubunun fiyatlarındaki ortalama değişimleri gösteren bir ölçüttür. Yıllık enflasyon değerindeki değişimi ölçmek için kullanılır.

TÜFE, İstatistik bilimindeki indeks sayılar ile hesaplanır. Belli bir yıl seçilir ve bu yıl temel yıl kabul edilir. Endeks değeri 100'dür. Bundan sonraki yıllar, yani cari yıllar enflasyon değerlerine göre değişkenlik gösterir ve temel alınan endekste oynamalar olur.

TÜFE'nin yorumlanırken karşılaştırılan dönemler arasındaki toplam ya da fark, belirli bir gelire sahip olan bireyin satın alma gücünün azalıp azalmadığını gösterecektir.

1.2. YURTIÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ, NİSAN 2018

Yurt içi üretici fiyat endeksi aylık %2,60 arttı

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2018 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre %2,60, bir önceki yılın Aralık ayına göre %8,03, bir önceki yılın aynı ayına göre %16,37 ve on iki aylık ortalamalara göre %15,36 artış gösterdi.

Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocakçılığı sektöründe %1,79, imalat sanayi sektöründe %2,79, elektrik ve gaz %0,76, su sektöründe %0,79 artış olarak gerçekleşti.

Aylık en fazla artış kok ve rafine petrol ürünlerinde gerçekleşti

Bir önceki aya göre en fazla artış; %10,35 ile kok ve rafine petrol ürünleri, %9,80 ile basım ve kayıt hizmetleri, %4,81 ile metal cevherleri olarak gerçekleşti.

Ana sanayi gruplarında aylık en fazla artış enerjide gerçekleşti

Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2018 yılı Nisan ayında aylık en fazla artış enerjide ve yıllık en fazla artış ara malında gerçekleşti.

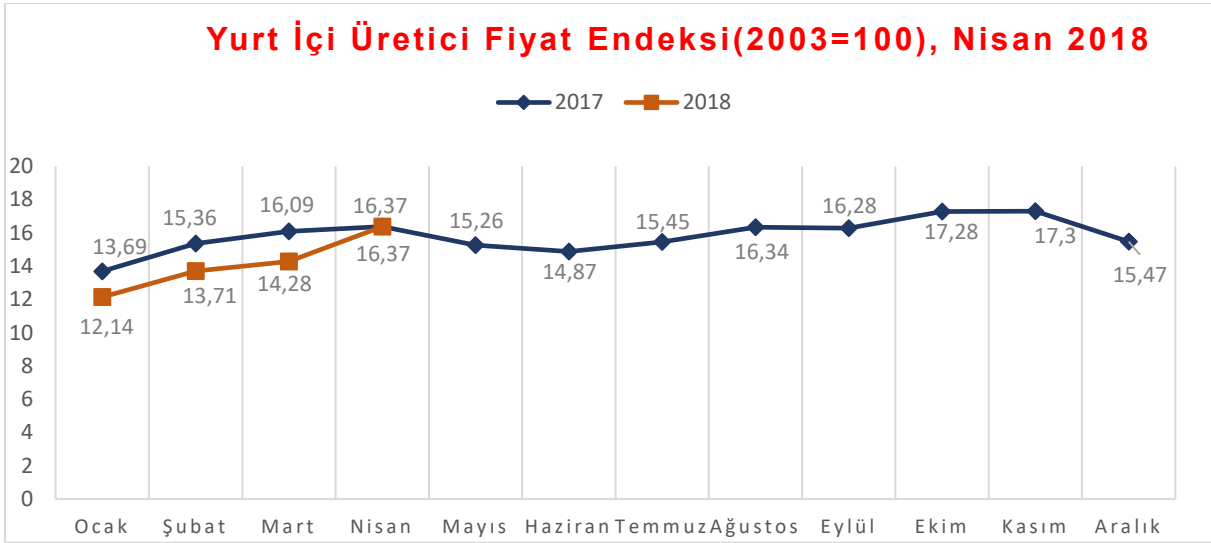
1.3. YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, NİSAN 2018

Tablo 3: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Değişim Oranı

	Nisan 2018	Nisan 2017
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	2,60	0,76
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	8,03	7,19
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	16,37	16,37
On iki ayın ortalamalarına göre değişim oranı (%)	15,36	8,01

Kaynak: TÜİK

Grafik 2: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi

Kaynak: TÜİK

AÇIKLAMALAR: (ÜFE), Belirli bir referans döneminde ülke ekonomisinde üretimi yapılan ve yurtiçine satışı konu olan ürünlerin, üretici fiyatlarını zaman içinde karşılaştırarak fiyat değişikliklerini ölçen fiyat endeksidir. TÜFE ile ÜFE arasındaki temel fark, fiyat derlenen birimlerde ortaya çıkmaktadır.

- TÜFE'de fiyatlar, üreticilerin yanı sıra toptan satış noktalarından da (sebze, meyve ve balık hâllerinden) derlenmektedir. Toptan eşya fiyatlarına Katma Değer Vergisi (KDV) gibi vergiler dahil edilmektedir.
- ÜFE'de, fiyatların özellikle üreticilerden derlenmesi esastır ve ürün fiyatları vergiler hariç, yurtiçi peşin satış fiyatlarıdır.

2. EKONOMİK VERİLER; GÜVEN ENDEKSLERİ

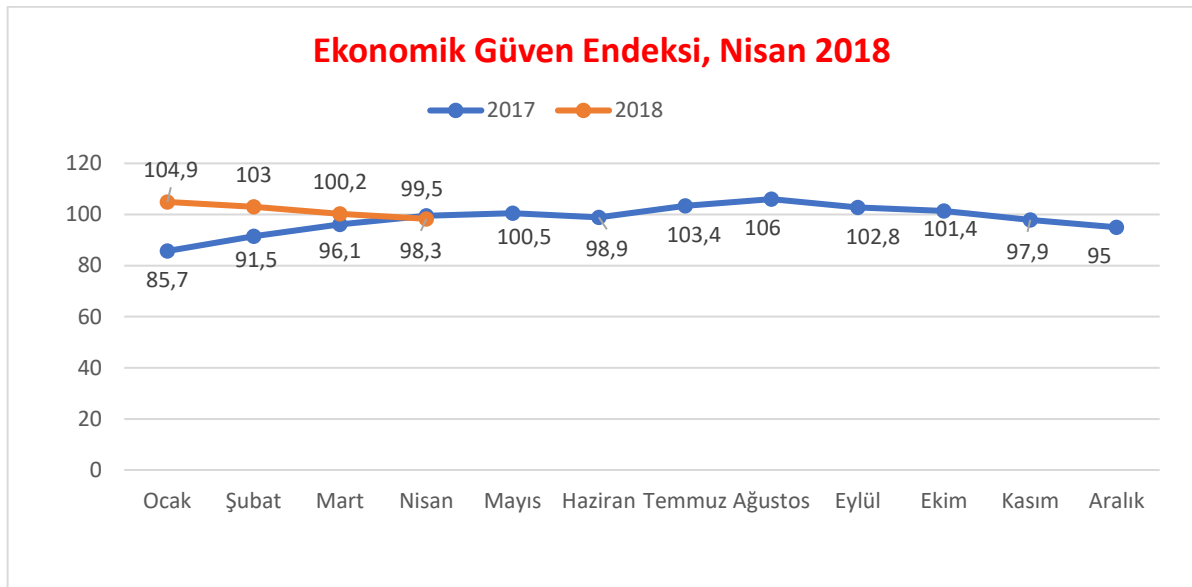
2.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, NİSAN 2018

Ekonomik güven endeksi 98,3 oldu

Ekonomik güven endeksi Nisan ayında bir önceki aya göre %2 oranında azalarak 100,2 değerinden 98,3 değerine düştü. Ekonomik güven endeksindeki düşüş, reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

Nisan ayında reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi 106,8 değerine, hizmet sektörü güven endeksi 97,1 değerine, perakende ticaret sektörü güven endeksi 100,3 değerine ve inşaat sektörü güven endeksi 78,8 değerine geriledi. Nisan ayında tüketici güven endeksi ise 71,9 değerine yükseldi.

Grafik 3: Ekonomik Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

2.1.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, ALT KALEMLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI, NİSAN 2018

Tablo 4: Ekonomik Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları

Kaynak: TÜİK

Endeks Adı	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı %	
	Mart 2018	Nisan 2018	Mart 2018	Nisan 2018
Ekonomik Güven Endeksi	100,2	98,3	-2,6	-2,0
Tüketici Güven Endeksi	71,3	71,9	-1,3	0,8
Reel kesim güven endeksi	109,5	106,8	-1,2	-2,5
Hizmet sektörü güven endeksi	99,1	97,1	-1,6	-2,0
Perakende ticaret güven endeksi	102,6	100,3	-1,9	-2,3
İnşaat sektörü güven endeksi	78,9	78,8	-5,9	-0,1

AÇIKLAMALAR: Ekonomik güven endeksi, tüketici ve üreticilerin genel ekonomik duruma ilişkin değerlendirme, beklenti ve eğilimlerini özetleyen bir bileşik endekstir. Endeks, tüketici güven endeksi ve mevsim etkilerinden arındırılmış reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerinin alt endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesinden oluşmaktadır.

Ekonomik güven endeksi hesaplamasında, her bir sektörün ağırlığı o sektörün normalleştirilmiş alt endekslerine eşit dağıtılarak uygulanmakta, güven endekslerine doğrudan uygulanmamaktadır. Bu kapsamda tüketici (4), reel

kesim (8), hizmet (3), perakende ticaret (3) ve inşaat (2) sektörlerine ait 20 alt endeks hesaplamada kullanılmaktadır.

Ekonomik güven endeksinin hesaplamasında kullanılan alt endeksler her ayın ilk iki haftasında derlenen veriler kullanılarak hesaplanmaktadır.

2.2. TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ, NİSAN 2018

Tüketici güven endeksi 71,9 oldu

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi, Nisan ayında bir önceki aya göre %0,8 oranında arttı; Mart ayında 71,3 olan endeks Nisan ayında 71,9 oldu.

Hanenin maddi durum beklentisi endeksi 90,2 oldu

Hanenin maddi durum beklentisi endeksi bir önceki aya göre %0,5 oranında azalarak Nisan ayında 90,2 oldu. Bu azalış, gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durumunun daha iyi olacağını bekleyenlerin azalmasından kaynaklandı.

Genel ekonomik durum beklentisi endeksi 94,7 oldu

Genel ekonomik durum beklentisi endeksi Mart ayında 95,1 iken, Nisan ayında %0,4 oranında azalarak 94,7 değerine düştü. Bu düşüş, gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durumun daha kötü olacağı yönünde beklentisi olan tüketicilerin bir önceki aya göre artmasından kaynaklandı.

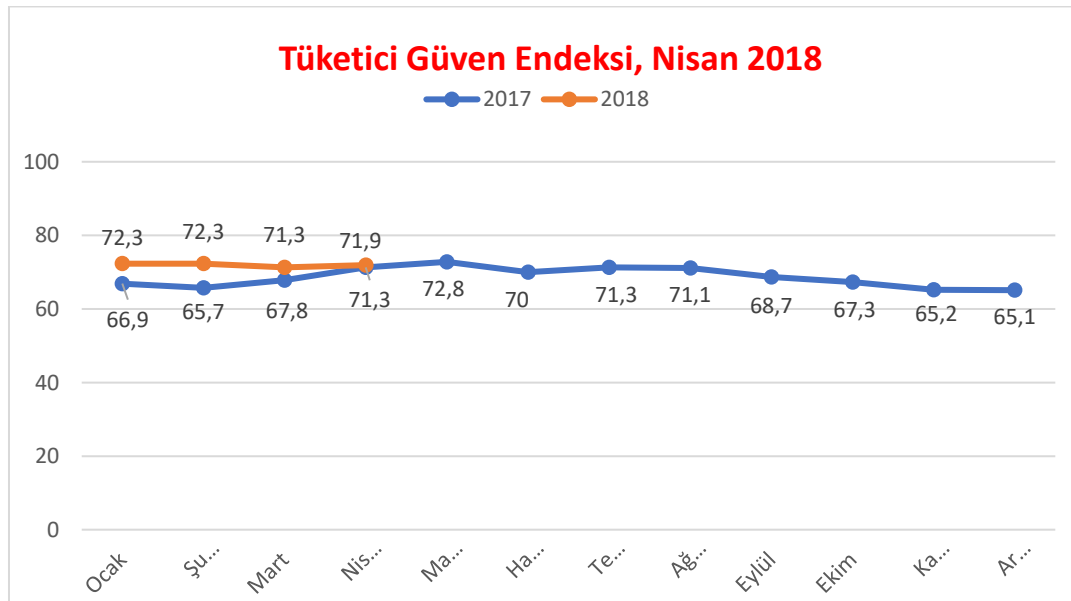
İşsiz sayısı beklentisi endeksi 74,5 oldu

İşsiz sayısı beklentisi endeksi bir önceki aya göre %1,4 oranında artarak Nisan ayında 74,5 oldu. Bu artış, gelecek 12 aylık dönemde işsiz sayısında düşüş bekleyenlerin artmasından kaynaklandı.

Tasarruf etme ihtimali endeksi 28,2 oldu

Tasarruf etme ihtimali endeksi Mart ayında 26 iken, Nisan ayında %8,5 oranında artarak 28,2 oldu. Bu artış, gelecek 12 aylık dönemde tasarruf etme ihtimali olduğunu düşünen tüketicilerin bir önceki aya göre artmasından kaynaklandı.

Grafik 4: Tüketici Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

2.2.1. TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ, ALT KALEMLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI, NİSAN 2018

Tablo 5: Tüketici Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı %	
	Mart 2018	Nisan 2018	Mart 2018	Nisan 2018
Tüketici Güven Endeksi	71,3	71,9	-1,3	0,8
Hanenin maddi durum beklentisi	90,6	90,2	-0,7	-0,5
Genel ekonomik durum beklentisi	95,1	94,7	-1,7	-0,4
İşsiz sayısı beklentisi*	73,5	74,5	-2,4	1,4
Tasarruf etme ihtimali	26,0	28,2	1,2	8,5

Kaynak: TÜİK

*İşsiz sayısı beklentisi endeksinin artması işsiz sayısı beklentisinde azalışı, azalması ise işsiz sayısı beklentisinde artış göstermektedir. Sorgulamalar gelecek 12 aylık dönem için yapılmıştır.

AÇIKLAMALAR: Aylık tüketici eğilim anketi ile tüketicilerin kişisel mali durumlarına ve genel ekonomiye ilişkin mevcut dönem değerlendirmeleri ile gelecek dönem beklentileri ölçülmekte ve yakın gelecekte yapılması planlanan harcamalarına ve tasarruflarına ilişkin eğilimleri saptanmaktadır.

2.3. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ, MART 2018

Perakende güveni 2018 ilk çeyreğinde geçen yılın üzerinde performans gösterdi

2018 yılının ilk üç ayını ortalama -11,1 puan seviyesinde tamamlayan TEPE, 2017 yılının ilk üç ayındaki seviyesine (-18,8) kıyasla iyileşme gösterdi. 2016 Şubat ayından bu yana (26 aydır) negatif seviyede bulunan perakende güveni bir önceki aya göre 1,0 puan azalarak, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 6,5 puan yükselerek, Mart ayında -10,0 değerini aldı. Perakende güveninin geçen yıla göre artışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerindeki iyileşme etkili oldu. Önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış, satış fiyatı ve istihdam beklentileri Mart 2017'ye göre artarken, Şubat 2018'e göre azaldı. "Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri" sektörü, Mart ayında perakende güveninde en çok artış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye geçen yıla göre daha iyi performans sergiledi.

Perakende güveni geçen geçen yıla kıyasla yükseldi

Mart ayında -10,0 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 6,5 puan artarken, geçen aya göre ise 1,0 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla göre artmasında geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki iyileşme etkili oldu. Şekil-1. TEPE (Mart 2017 – Mart 2018) 1

2.3.1. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANLARI, NİSAN 2018

Tablo 6: TEPAV Perakende Güven Endeksi Değişim Oranları

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-11,4	-3,7	-2,6	-7,2	-5,3	-5,4	-9,7	-11,6	-11,3	-3,5	3,7	2,5
2016	1,2	-6,6	-9,9	-5,0	-11,0	-11,9	-11,4	-8,0	-11,8	-16,9	-17,3	-15,6
2017	-16,0	-23,4	-14,8	-18,6	-16,2	-15,3	-19,0	-18,0	-18,7	-16,6	-18,3	0,7
2018	-14,3	-9,0	-10,0	-15,7								

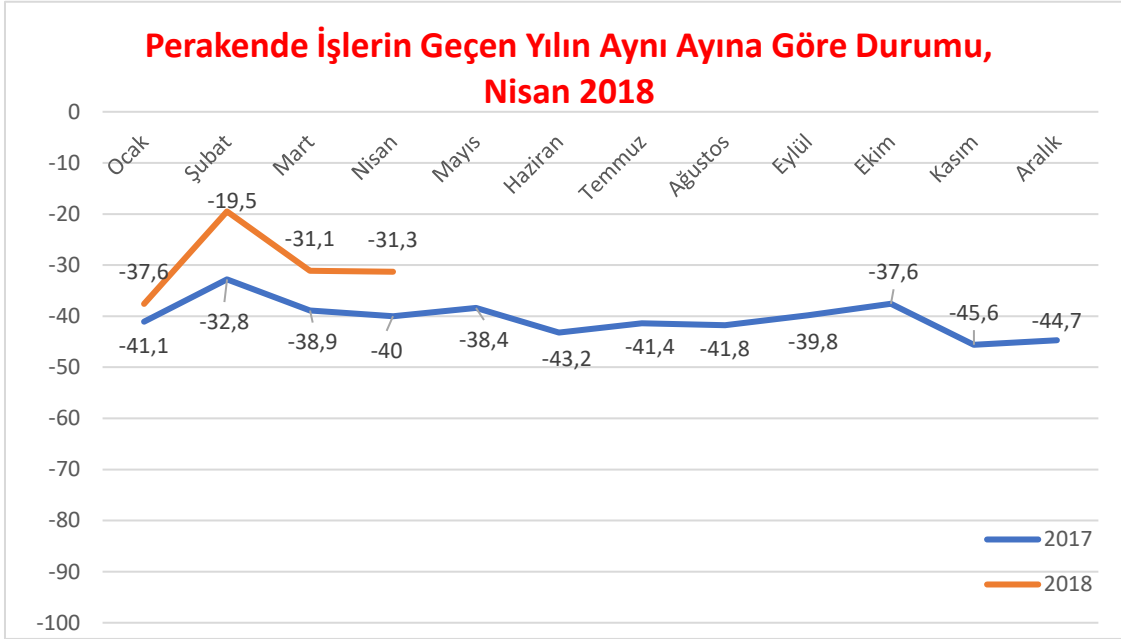
Kaynak: TEPAV

Perakendecilerin satış beklentileri geçen aya göre azaldı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Nisan 2018’de -8,9 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 7,5 puan azalırken; bir önceki yılın aynı ayına göre ise 5,4 puan arttı.

Nisan 2018’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 38,2’si önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 35,1’i işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 26,7 oldu.

Grafik 5: Perakende İşlerin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu

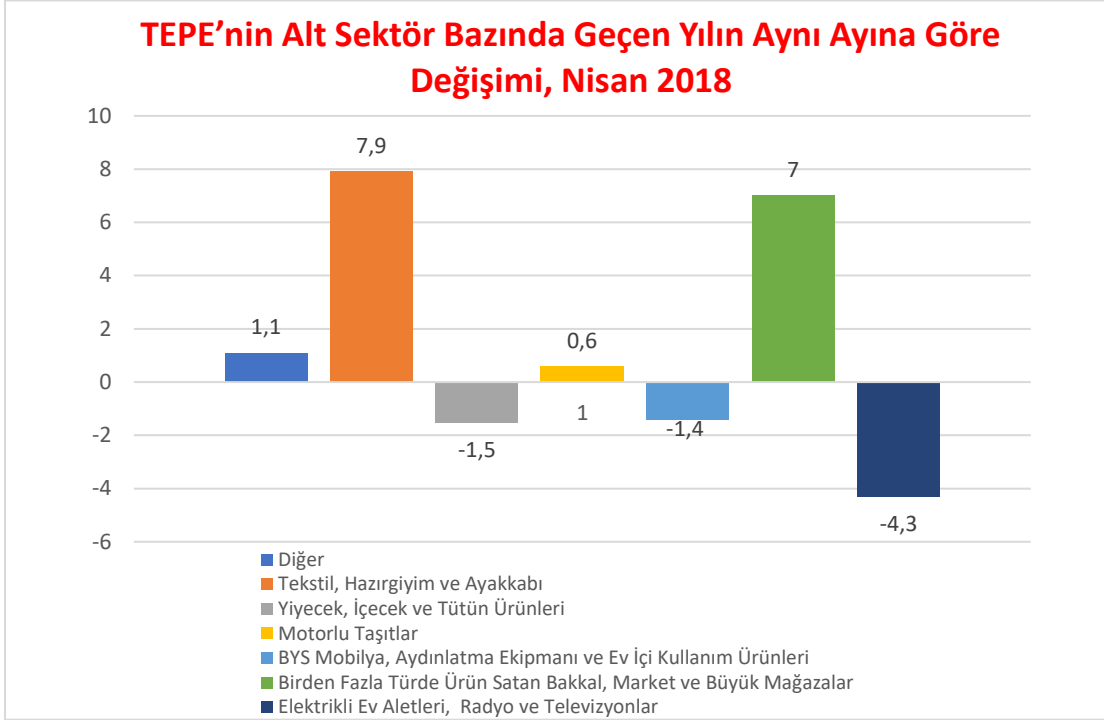

Kaynak: TEPAV

Perakende güveni en fazla artan sektör “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Nisan 2018’de, geçen yılın aynı dönemine göre “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” ve “motorlu taşıtlar” sektörlerinde artış; “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” ve “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörlerinde azalış gözlemlendi. “Tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörlerindeki artış ortalamasının üzerinde gerçekleşti. “Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörü perakende güveninde en fazla düşüşü sergileyen sektör oldu.

Grafik 6: Tepe'nin Alt Sektör Bazında Değişiminin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu

Kaynak: TEPAV

Perakendede beklentiler geçen yıla göre yükselirken, geçen aya göre azaldı

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Nisan 2018'de, "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu" "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentileri" ve "işlerin geçen yıla göre durumu" göstergeleri Nisan 2017'ye göre artarken, Mart 2018'e göre azaldı. "Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" ve "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" göstergeleri hem Nisan 2017'ye hem de Mart 2018'e göre artış gösterdi.

3. EKONOMİK VERİLER; DIŞ TİCARET

3.1 İTHALAT- İHRACAT, MART 2018

İhracat %7,7, ithalat %12,7 arttı

Türkiye İstatistik Kurumu ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle oluşturulan geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2018 yılı Mart ayında, 2017 yılının aynı ayına göre %7,7 artarak 15 milyar 587 milyon dolar, ithalat %12,7 artarak 21 milyar 442 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Dış ticaret açığı %28,8 arttı

Mart ayında dış ticaret açığı %28,8 artarak 5 milyar 855 milyon dolara yükseldi.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2017 Mart ayında %76,1 iken, 2018 Mart ayında %72,7'ye geriledi.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ihracat %4 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2018 Mart ayında bir önceki aya göre ihracat %4 arttı, ithalat %0,1 azaldı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2018 yılı Mart ayında önceki yılın aynı ayına göre ihracat %8,5, ithalat %16,1 arttı.

Avrupa Birliği'ne ihracat %18,2 arttı

Avrupa Birliği'ne (AB-28) yapılan ihracat, 2017 yılının aynı ayına göre %18,2 artarak 7 milyar 993 milyon dolar olarak gerçekleşti. AB'nin ihracattaki payı 2017 Mart ayında %46,7 iken, 2018 Mart ayında %51,3 oldu.

En fazla ihracat yapılan ülke Almanya oldu

Almanya'ya yapılan ihracat 2018 Mart ayında 1 milyar 511 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla 1 milyar 45 milyon dolar ile İngiltere, 961 milyon dolar ile İtalya ve 738 milyon dolar ile Irak takip etti.

İthalatta ilk sırayı Rusya aldı

Rusya'dan yapılan ithalat, 2018 yılı Mart ayında 2 milyar 147 milyon dolar oldu. Bu ülkeyi sırasıyla 2 milyar 101 milyon dolar ile Almanya, 2 milyar 1 milyon dolar ile Çin ve 1 milyar 35 milyon dolar ile İngiltere izledi.

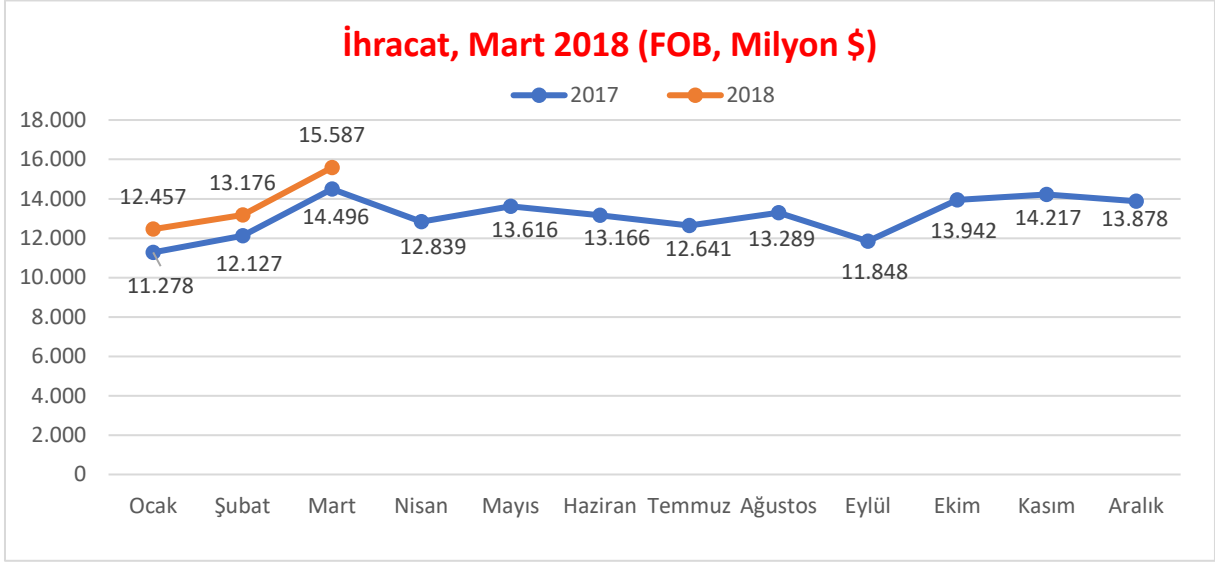
Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payı %3,5 oldu

Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, ISIC Rev.3 sınıflaması içinde yer alan imalat sanayi ürünlerini kapsamaktadır. Mart ayında ISIC Rev.3'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı %94,6'dır. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %3,5, orta yüksek teknoloji ürünlerin payı ise %36,8'dir.

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ithalatı içindeki payı %12,5 oldu

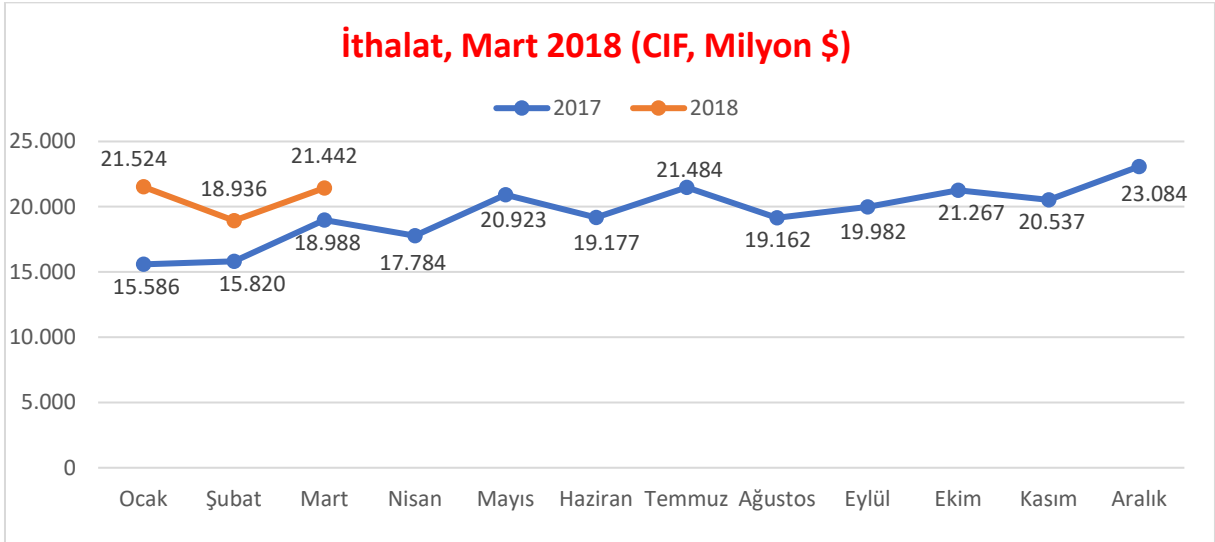
İmalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %81,7'dir. 2018 Mart ayında yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %12,5, orta yüksek teknoloji ürünlerin payı ise %43,2'dir.

Grafik 7: İhracat

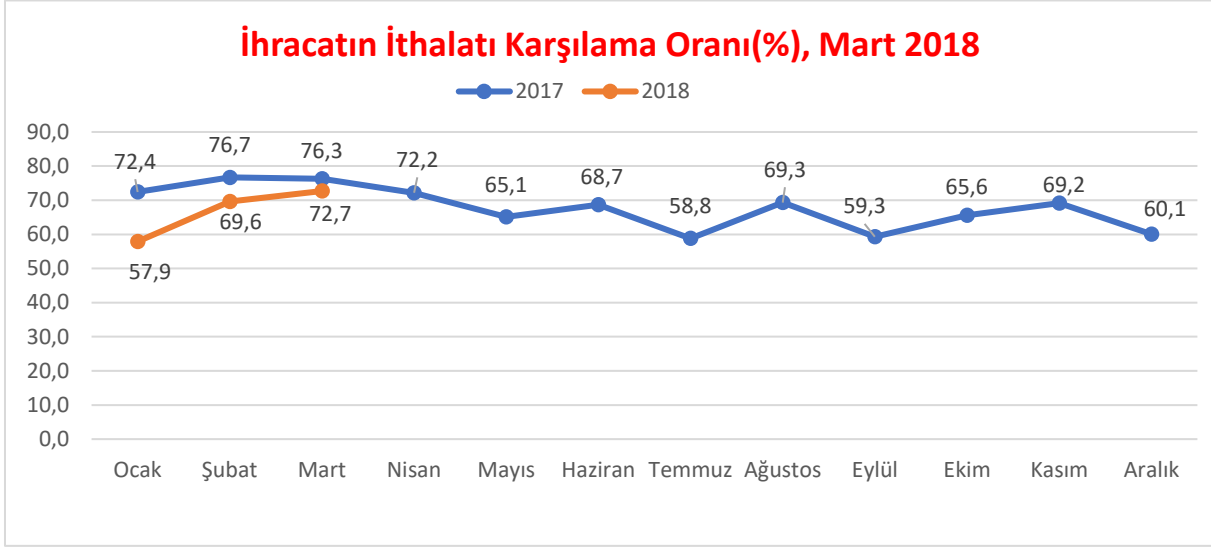
Kaynak: TÜİK

Grafik 8: İthalat

Kaynak: TÜİK

Grafik 9: İhracatın İthalatı Karşılama Oranı

Kaynak: TÜİK

3.2. İHRACATÇI FİRMALARIN KANUNİ MERKEZLERİ BAZINDA İHRACAT PERFORMANSI, MART 2018 (1000 \$)

Tablo 7: İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında İhracat Performansı

No	İLLER	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	KÜMÜLATİF
	TOPLAM	12.174.308,50	12.869.508,51	15.099.499,49	13.548.777,18	53.692.093,68
1	İSTANBUL	5.126.154,80	5.332.628,02	6.684.845,01	6.024.508,07	23.168.135,90
2	BURSA	1.149.345,74	1.269.987,99	1.363.533,03	1.171.111,87	4.953.978,63
3	KOCAELİ	979.577,01	1.231.284,77	1.337.619,94	1.091.532,03	4.640.013,75
4	İZMİR	792.270,67	816.006,27	883.733,06	780.799,37	3.272.809,37
5	ANKARA	521.066,13	597.614,93	652.922,94	667.401,86	2.439.005,86
6	GAZİANTEP	522.240,47	541.879,76	612.423,81	562.116,63	2.238.660,66
7	SAKARYA	472.122,95	435.242,45	565.259,30	549.667,73	2.022.292,43
8	MANISA	293.931,99	315.545,65	398.655,04	390.210,93	1.398.343,61
9	DENİZLİ	261.076,63	259.182,78	313.246,32	283.630,01	1.117.135,74
10	HATAY	187.470,07	218.731,21	225.791,24	179.742,99	811.735,50
19	TEKİRDAĞ	73.295,92	76.607,53	87.309,99	81.105,67	318.319,12
47	KIRKLARELİ	6.690,87	6.849,55	9.569,96	9.159,98	32.270,35
60	EDİRNE	3.036,18	3.311,14	4.964,76	5.199,30	16.511,38

Kaynak: TİM

3.1. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN SEKTÖR İHRACAT PERFORMANSI, NİSAN 2018 (1000 \$)

Tablo 8: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Sektör İhracat Performansı

SEKTÖR	1-30 NİSAN			1 OCAK – 30 NİSAN		
	2017	2018	DEĞ.	2017	2018	DEĞ.
Çelik	581,46	848,09	45,85%	3.952,42	3.014,78	-23,72%
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	1.044,76	1.133,40	8,48%	4.246,61	5.775,86	36,01%
Demir ve Demir Dışı Metaller	4.311,94	6.376,07	47,87%	17.775,50	27.775,52	56,26%
Deri ve Deri Mamulleri	964,87	1.777,88	84,26%	3.511,63	7.558,91	115,25%
Diğer Sanayi Ürünleri	40,23	0,43	-98,92%	224,52	1,54	-99,31%
Elektrik Elektronik ve Hizmet	8.386,24	11.363,88	35,51%	31.306,41	42.092,76	34,45%
Fındık ve Mamulleri	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,46	0,00%
Gemi ve Yat	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%
Halı	103,60	79,57	-23,20%	548,77	663,49	20,90%
Hazır giyim ve Konfeksiyon	9.398,74	13.999,85	48,95%	44.781,21	51.308,21	14,58%
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	731,66	597,36	-18,36%	1.964,11	2.187,74	11,39%
İklimlendirme Sanayii	3.120,50	4.011,15	28,54%	12.209,49	14.173,45	16,09%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	10.924,65	10.289,43	-5,81%	41.361,62	46.824,23	13,21%
Kuru Meyve ve Mamulleri	1,83	0,00	-100,00%	1,83	6,36	246,69%
Madencilik Ürünleri	1.492,70	939,90	-37,03%	3.781,13	2.970,85	-21,43%
Makine ve Aksamları	3.288,07	5.560,08	69,10%	17.331,83	23.420,82	35,13%
Meyve Sebze Mamulleri	4,61	0,00	-100,00%	27,09	28,78	6,26%
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	845,35	1.127,30	33,35%	4.802,33	4.778,28	-0,50%
Mücevher	0,00	0,00	0,00%	0,46	0,08	-81,72%
Otomotiv Endüstrisi	7.246,41	10.524,91	45,24%	23.776,39	35.683,96	50,08%
Savunma ve Havacılık Sanayii	22,57	2,84	-87,42%	46,05	24,28	-47,27%
Tekstil ve Hammaddeleri	11.370,00	12.473,54	9,71%	43.348,37	50.028,75	15,41%
Yaş Meyve ve Sebze	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%
Zeytin ve Zeytinyağı	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%
TOPLAM	63.880,20	81.105,67	26,97%	254.997,76	318.319,12	24,83%
TÜRKİYE TOPLAM	11.778.302,85	13.548.777,18	15,03%	47.042.008,72	53.692.093,68	14,14%

Kaynak: TİM

3.4. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, ŞUBAT 2018 (1000 \$)

Tablo 9: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Ülke İhracat Performansı

SIRA		1-30 NİSAN			1 OCAK - 30 NİSAN		
		2017	2018	DEĞ.	2017	2018	DEĞ.
	TOPLAM	11.778.302,85	13.548.777,18	15,03%	47.042.008,72	53.692.093,68	11.778.302,85
1	ALMANYA	11.924,38	14.626,32	0,23	48.237,97	62.506,00	0,30
2	İSPANYA	2.430,80	4.489,60	0,85	9.489,61	18.928,22	0,99
3	BİRLEŞİK DEVLETLER	2.762,51	3.461,17	0,25	10.643,20	11.858,83	0,11
4	İTALYA	2.470,55	3.270,52	0,32	10.016,75	13.067,96	0,30
5	ROMANYA	2.158,58	3.002,64	0,39	10.456,50	11.702,25	0,12
6	FRANSA	2.652,37	2.994,47	0,13	11.555,42	14.538,89	0,26
7	BULGARİSTAN	3.123,14	2.913,86	-0,07	11.951,43	13.232,37	0,11
8	BİRLEŞİK KRALLIK	2.796,19	2.618,07	-0,06	11.429,75	10.269,67	-0,10
9	ÖZBEKİSTAN	1.300,26	2.548,98	0,96	4.049,22	6.666,29	0,65
10	IRAK	950,84	2.535,63	1,67	3.992,64	6.494,86	0,63
11	İST.DERİ SERB.BÖLGE	211,72	2.086,82	8,86	297,46	4.691,32	14,77
12	POLONYA	1.042,37	1.748,97	0,68	4.471,08	6.967,09	0,56
13	HOLLANDA	1.095,98	1.655,29	0,51	5.377,33	5.666,64	0,05
14	MISIR	1.691,69	1.606,11	-0,05	6.943,20	6.789,48	-0,02
15	DANİMARKA	1.615,62	1.536,82	-0,05	7.185,10	6.591,87	-0,08
16	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	1.698,06	1.531,99	-0,10	4.945,82	5.243,57	0,06
17	RUSYA FEDERASYONU	1.003,91	1.254,16	0,25	2.509,17	5.254,98	1,09
18	NİJERYA	376,85	1.222,88	2,24	2.221,03	4.319,58	0,94
19	YUNANİSTAN	943,98	1.188,48	0,26	3.324,43	4.461,03	0,34
20	BANGLADEŞ	590,82	1.170,10	0,98	4.576,53	4.462,72	-0,02

Kaynak: TİM

3.5. İLİMİZE GÖRE ÖNEMLİ SEKTÖRLER BAZINDA ÜLKEMİZİN İLK 5 ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, NİSAN 2018 (1000 \$)

Tablo 10: İlimize Göre Önemli Sektörler Bazında Ülkemizin İlk 5 Ülke İhracat Performansı

SEKTÖR	SIRA	ULKE	1 NİSAN- 30 NİSAN 2017	1 NİSAN- 30 NİSAN 2018	DEĞ.
Demir ve Demir Dışı Metaller	1	ALMANYA	72.450,15	91.740,81	26,63%
	2	İTALYA	37.716,13	50.810,00	34,72%
	3	FRANSA	24.791,33	34.399,50	38,76%
	4	BİRLEŞİK KRALLIK	27.114,99	32.939,02	21,48%
	5	POLONYA	16.022,73	24.490,44	52,85%
		Diğer	178.095,33	234.379,77	34,89%
		Toplam	546.671,35	698.337,66	27,74%
Elektrik Elektronik ve Hizmet	1	BİRLEŞİK KRALLIK	102.299,74	124.099,75	21,31%
	2	ALMANYA	70.442,28	90.814,74	28,92%
	3	FRANSA	50.812,77	78.049,20	53,60%
	4	İSPANYA	24.981,25	39.096,28	56,50%
	5	İTALYA	36.859,32	37.833,34	2,64%
		Diğer	285.395,37	369.893,31	32,60%
		Toplam	787.570,11	950.319,67	20,66%
Hazır giyim ve Konfeksiyon	1	ALMANYA	225.179,09	235.330,38	4,51%
	2	İSPANYA	170.017,42	221.392,95	30,22%
	3	BİRLEŞİK KRALLIK	154.619,83	158.111,06	2,26%
	4	HOLLANDA	54.296,45	77.243,15	42,26%
	5	FRANSA	57.822,11	68.843,23	19,06%
		Diğer	661.934,90	760.920,77	19,66%
		Toplam	1.345.666,09	1.470.103,52	9,25%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1	BİRLEŞİK DEVLETLER	65.890,23	94.089,80	42,80%
	2	ALMANYA	67.899,25	81.764,72	20,42%
	3	IRAK	64.020,53	68.792,93	7,45%
	4	MISIR	32.220,28	61.161,29	89,82%
	5	İTALYA	35.541,30	53.060,52	49,29%
		Diğer	265.571,59	358.869,25	41,96%
		Toplam	1.214.841,92	1.347.159,65	10,89%
Makine ve Aksamları	1	ALMANYA	43.674,41	56.437,52	29,22%
	2	BİRLEŞİK DEVLETLER	29.838,31	37.003,64	24,01%
	3	HOLLANDA	7.748,87	25.572,14	230,01%
	4	İTALYA	20.831,16	25.412,59	21,99%
	5	RUSYA FEDERASYONU	13.461,45	23.646,08	75,66%
		Diğer	115.554,19	168.071,97	76,18%
		Toplam	484.507,73	604.963,11	24,86%
Otomotiv Endüstrisi	1	ALMANYA	347.217,57	448.042,29	29,04%
	2	FRANSA	227.477,21	347.028,80	52,56%
	3	İTALYA	290.114,79	329.204,90	13,47%
	4	BİRLEŞİK KRALLIK	215.024,68	206.811,72	-3,82%
	5	İSPANYA	127.511,01	198.207,01	55,44%
		Diğer	1.207.345,26	1.529.294,72	29,34%
		Toplam	2.293.523,65	2.903.216,38	26,58%
Tekstil ve Hammaddeleri	1	İTALYA	63.751,56	64.262,34	0,80%
	2	BULGARİSTAN	54.223,65	42.086,55	-22,38%
	3	ALMANYA	33.941,45	35.920,58	5,83%
	4	BİRLEŞİK DEVLETLER	26.448,51	30.160,51	14,03%
	5	BİRLEŞİK KRALLIK	26.247,43	29.454,99	12,22%
		Diğer	204.612,61	201.884,98	2,10%
		Toplam	657.579,39	707.127,50	7,53%
TOPLAM			11.778.302,85	13.548.777,18	11,47%

Kaynak: TİM

4. BEŞERİ-EKONOMİK VERİLER; İSTİHDAM

4.1. İŞGÜCÜ MALİYET ENDEKSİ, IV. ÇEYREK EKİM-ARALIK 2017

Saatlik işgücü maliyeti endeksi %13,7 arttı

Takvim etkisinden arındırılmış saatlik işgücü maliyeti endeksi 2017 yılı IV. çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %13,7, 2017 yılında ise bir önceki yıla göre %12,3 arttı. Endeks; sanayi sektöründe %12,7, inşaat sektöründe %14,4 ve hizmet sektöründe %14,2 arttı.

Saatlik kazanç endeksi %13,9 arttı

Takvim etkisinden arındırılmış saatlik kazanç endeksi 2017 yılı IV. çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %13,9, 2017 yılında ise bir önceki yıla göre %12,3 arttı. Endeks; sanayi sektöründe %13, inşaat sektöründe %14,1 ve hizmet sektöründe %14,4 arttı.

Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi %12,8 arttı

Takvim etkisinden arındırılmış saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi 2017 yılı IV. çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %12,8, 2017 yılında ise bir önceki yıla göre %12,4 arttı. Endeks; sanayi sektöründe %11,6, inşaat sektöründe %15,8 ve hizmet sektöründe %13,3 arttı.

4.1.1. MEVSİM VE TAKVİM ETKİSİNDEN ARINDIRILMIŞ ENDEKSLER VE DEĞİŞİM ORANLARI, IV. ÇEYREK: EKİM-ARALIK 2017 [2010=100]

Tablo 11: Mevsim Ve Takvim Etkisinden Arındırılmış Endeksler Ve Değişim Oranları

Sektör	Saatlik işgücü maliyeti		Saatlik kazanç endeksi		Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi,	
	Endeks	Çeyreklik Değişim (%)	Endeks	Çeyreklik Değişim (%)	Endeks	Çeyreklik Değişim (%)
Toplam	247,1	4,0	244,9	4,0	258,1	4,0
Sanayi	247,4	2,7	246,7	2,8	250,9	2,2
İnşaat	307,3	3,5	302,1	3,0	330,6	5,4
Hizmet	242,4	4,9	239,6	4,9	256,9	5,1

Kaynak: TÜİK

5. SERAGAZI EMİSYON İSTATİSTİKLERİ, 2016

Toplam sera gazı emisyonu 2016 yılında 496,1 Mt CO₂ eşdeğeri oldu

Sera gazı emisyon envanteri sonuçlarına göre, 2016 yılında toplam sera gazı emisyonu CO₂ eşdeğeri olarak 496,1 milyon ton (Mt) olarak hesaplandı. 2016 yılı emisyonlarında CO₂ eşdeğeri olarak en büyük payı %72,8 ile enerji kaynaklı emisyonlar alırken, bunu sırasıyla %12,6 ile endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı, %11,4 ile tarımsal faaliyetler ve %3,3 ile atık takip etti.

Kişi başı sera gazı emisyonları arttı

CO₂ eşdeğeri olarak 2016 yılı toplam sera gazı emisyonu 1990 yılına göre %135,4 artış gösterdi. 1990 yılında kişi başı CO₂ eşdeğer emisyonu 3,8 ton/kişi olarak hesaplanırken, bu değer 2016 yılında 6,3 ton/kişi olarak hesaplandı.

CO₂ emisyonlarındaki en büyük payı enerji kaynaklı emisyonlar oluşturdu

Toplam CO₂ emisyonlarının 2016 yılında %33,5'i elektrik ve ısı üretiminden olmak üzere %86,1'i enerjiden, %13,6'sı endüstriyel işlemler ve ürün kullanımından, %0,3'ü ise tarımsal faaliyetler ve atıktan kaynaklandı.

CH₄ emisyonlarının %55,5'i tarımsal faaliyetlerden kaynaklandı

CH₄ emisyonlarının %55,5'i tarımsal faaliyetlerden, %25,8'i atıktan, %18,6'sı enerjiden, %0,03'ü ise endüstriyel işlemler ve ürün kullanımından kaynaklandı.

N₂O emisyonlarındaki en büyük payı tarımsal faaliyetler oluşturdu

N₂O emisyonlarının %77,6'sı tarımsal faaliyetlerden, %12,1'i enerjiden, %6,5'i atıktan, %3,8'i ise endüstriyel işlemler ve ürün kullanımından kaynaklandı.

Tablo 12: Sektörlere göre toplam sera gazı emisyonları (CO₂ eşdeğeri), 1990 – 2016 (milyon ton)

Yıl	Toplam	1990 yılına göre değişim (%)	Enerji	Endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı	Tarımsal faaliyetler	Atık
2014	451,8	114,4	321,3	60,2	53,7	16,6
2015	469,9	123,0	339,7	59,6	53,7	17,0
2016	496,1	135,4	361,0	62,4	56,5	16,2

Kaynak: TÜİK

6. KULLANILAN VERİLERİN KAYNAKLARI

Ekonomik, Ticari, Sosyal ve Finansal verilerden oluşan çalışmada 'TÜİK', 'TOBB', 'BDDK', 'TBB', 'TCMB', 'Ekonomi Bakanlığı', 'Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı', 'Gümrük ve Ticaret Bakanlığı', 'Kalkınma Bakanlığı', 'TİM', 'İMİB', 'TEPAV' ve diğer resmi kaynakların yayınladıkları istatistik ve veriler kullanılmıştır. Hatalı veri ve yazım hatalarında ilgili kurumların yayınladıkları orijinal veriler geçerlidir.